

Parasha: מִטּוֹט - Matot - stammen

'Woorden hebben kracht'

Parashat Shevua - Wekelijkse Schriftlezing

Torah: Bemidbar/Numeri 30:2-32:42

Haftarah: Jeremijahoe/Jeremia 1:1-2:3

B'rit HaChaddasha: Mattay/Mattheüs 5:33-37

'Maar niemand kan de tong onderwerpen. Dit onbelemmerde kwaad is vol van dodelijk venijn. Daarmee zegenen we Mar Jah en de Vader, daarmee vervloeken we mensen die naar de gelijkenis van Eloha zijn gemaakt. Uit dezelfde mond komen zegeningen en vloeken voort. Het is niet juist, mijn broeders, zo te doen! Kan een bron zowel zoet als bitter water voortbrengen? Kan een vijgenboom, mijn broeders, olijven voortbrengen of de wijnstok vijgen? Zo kan ook zilt water niet zoet gemaakt worden. Wie van jullie is wijs en voorzien? Laat hem zijn werken door een goed gedrag tonen met bescheiden wijsheid. Maar als er bittere afgunst of strijd in jullie hart leeft, wees dan niet opgeblazen tegen de waarheid en lieg niet. Want deze wijsheid daalt niet af van boven. Het is aards, uit eigen gedachten en van schimmen. Want waar afgunst en strijd is, daar is ook wanorde en allerlei kwaad. De wijsheid van boven is echter zuiver, vredig, zachtaardig, gehoorzaam, vol van barmhartigheid en goede vruchten, onverdeeld en accepteert niet op het uiterlijk. De vrucht van rechtvaardigheid wordt op de akkergrond gezaaid van wie vrede maakt.' (Ja'aoeb/Jacobus 3:8-18 - Aramees)

1. Inleiding - Een rechtvaardig ja of nee

De woorden die wij uitspreken hebben kracht. Woorden kunnen ons op verschillende manieren raken. Met onze woorden kunnen wij stichten of afbreken. De gehele schrift roept ons op om onze tong in bedwang te houden, er is een groot geheimenis in het onderhouden van deze Mitzwa (opdracht).

"Kom, kinderen, luister naar mij: in ontzag voor Hashem zal ik jullie onderwijzen. Is er iemand die het leven bemint en gelukkige dagen wil genieten? Houd je tong dan weg van het kwaad, houd je lippen weg van de leugen. Keer je af van het kwaad en doe het goede, zoek vrede, jaag die na. Het oog van Hashem is gericht op de rechtvaardige, het oor van Hashem naar hun hulpgeroep. Maar het gelaat van Hashem keert zich tegen de bozen, Hij vaagt hun gedachtenis weg van de aarde." (Tehillim/Psalmen 34:12-17)

Er is leven in het spreken van reine woorden! Als een mens zegen wil ontvangen in zijn leven zullen de reine woorden hem daarbij helpen om een goed leven te leiden. Rabbijns commentaar op Tehillim 34:13 geeft ons inzicht in het doel van het spreken van reine woorden.

"Is er iemand die het leven bemint, in de komende wereld (Sforno)? Maar dan op een ander niveau, echter, de Psalmist spoort de mensen aan om in dit leven hun leven te beteren door het vermijden van roddel en afslachting. David was het slachtoffer van consequente afslachting en zijn generatie heeft geleden onder nederlagen in strijd omdat zij niet voorzichtig waren met hun woorden." (Talmoed Jeroeshalaimi Peah 1:12)*1

Het temmen van onze tong heeft alles te maken met Olam habba (de komende Wereld), het leven op aarde moet een afspiegeling zijn van ons leven in Olam habba. Ja'akov de broer van Yeshua leert ons dat als wij niet meer zondigen in onze woorden wij zonder zonden zijn, (onze woorden zijn een afspiegeling van ons binnenste).

Bronvermelding

1. Artscroll - de Seif editie - Tehillim/Psalmen, Tehillim 34:13, pagina 93

Joods Messiaanse Gemeente "Beit Nitzachon"

"Want allen zondigen (we) in veel. Iemand die in woord niet zondigt, is een volmaakt man die ook zijn hele lichaam kan onderwerpen." (Ja'aqoeb/Jacobus 3:2 – Aramees)

Het bedwingen van onze tong geeft sturing aan ons leven en het brengt ons dichterbij HaShem of het verwijderd ons van Hem. Onreine woorden maken ons *tamei* (ritueel onrein) en reine woorden maken ons *tahor* (ritueel rein). Het is om die reden van groot belang om te streven naar reine lippen. Het boek Jesjahoe/Jesaja illustreert ons dat reine lippen (woorden) ons dichterbij HaShem kunnen brengen of ons van Hem kunnen verwijderen:

'Wee mij! Ik ben verloren! Ik ben een mens met onreine lippen, ik woon onder een volk met onreine lippen en ik heb met eigen ogen de koning, HaShem Tzevaot gezien!' Maar één van de serafim vloog op mij af met een levende kool, die hij met een tang van het altaar had genomen, hij raakte er mijn mond mee aan en sprak: 'Zie, nu dit uw lippen heeft aangeraakt, is uw zonde verdwenen, en uw schuld bedekt.' Daarop hoorde ik de stem van HaShem: 'Wie zal Ik zenden, wie zal in onze naam gaan?' Ik antwoordde: 'Hier ben ik, zend mij.' (Jesjahoe/Jesaja 6:5-8)

De onreinheid van lippen (woorden) doen Jesjahoe beseffen dat hij niet tot HaShem kan naderen. Nu Hij zijn onreinheid ervaart komt de dood erg dichtbij. De dood is het gevolg van een leven in onreinheid! Maar Hashem reinigt de lippen van Jesjahoe waardoor hij niet alleen gereinigd wordt en zijn zonden bedekt zijn, maar hij is nu ook bruikbaar voor HaShem. Reiniging van onze onreine woorden is nodig om volledig inzetbaar te kunnen zijn in het **Malkoet haShamaijim** (koninkrijk der Hemelen).

De Parasha van deze week deelt duidelijke woorden met ons. Het geeft weer dat wij zuinig en weloverwogen met woorden moeten omgaan, beloften maakt schuld:

איש כי־ידר נדר ליהוה או־השבע שבעה לאסר אסר על־נפשו לא יחל דברו ככל־היצא מפיו יעשה:
ואשה כי־תדר נדר ליהוה ואסרה אסר בבית אביה בנעריה

"Moshe sprak tot de stamhoofden van de b'nee Jisraeel: 'Dit heeft HaShem geboden: Wanneer iemand aan HaShem een gelofte doet of door een eed een verplichting op zich neemt, dan mag hij zijn woord niet schenden; hij moet alles volbrengen wat over zijn lippen is gekomen.'" (Bemidbar/Numeri 30:2-3)

Het hebreeuwse woord voor belofte/eed is נָדַר (nadar) en de wortel van dit woord is נָדַר (nadar) belofte/eed betekent. Maar de nadar is een positieve belofte aan Elohim, je belooft dan om iets voor HaShem te doen. Commentaar van Sol Sharfstein zegt over het woord Nader het volgende: " Bemidbar 30:3 is verbod (Mitzva) nummer 407. Een Neder is een heilige belofte. Het is verboden om een nader te maken zoals een schenking van geld aan een synagoge en het (uiteindelijk) niet te schenken."

*2 Beloften die gedaan worden in de religieuze sfeer moeten altijd nagekomen worden.

Rashi interpreteert het woord נָדַר (nadar) als volgt. " נָדַר . (Hiermee wordt bedoeld:) Wanneer iemand zegt voor mij zal het als een offer zijn (als iets wat ik aan Elohim gewijd heb , dus mij er geheel van ontzegt heb). Dat ik niet zal eten (vasten) of dat ik niet zal doen die zaak. Men zou (nu) kunnen menen: Al zweert hij iets wat niet naar toebehoren geslacht is, zal eten, dat pas ik op hem toe: **naar alles wat uit zijn mond gekomen is zal hij doen?** Ter bevestiging van deze onderwijzing (staat er): **Om zich te verbieden**, wat geoorloofd was; dus niet om zich te veroorloven wat ongeoorloofd was (Sifré). Dit is overeenkomstig met: **Hij zal zijn eigen woord niet ongewijd maken** (zijn eigen gelofte nietopheffen – Sifré) " *3

Bronvermelding

2. Torah en Commentaar, Sol Sharfstein, pagina 417

3. Rashie's Pentateuch commentaar, A.S Onderwijzer, N.I.K, pagina 381 -382

Rashi onderwijst ons dat een *neder* gekoppeld moet zijn aan de Torah. Men kan zich dus niet veroorloven om onreine dieren te eten d.m.v het afleggen van een *neder*.

De eed/belofte moet gericht zijn op het koninkrijk van Elohim, het is dus niet de bedoeling om ik gerichte beloften te maken – een *neder* is een heilige belofte tussen jou en Hashem. Dit houdt in dat jij de enige bent die deze belofte kan vervullen. Woorden hebben kracht en kunnen ons tot HaShem laten naderen of ons van hem verwijderen. De schrift spreekt vaak over het maken van een *neder*/*nader*, hier volgen een aantal voorbeelden.

Ja'akov avinoe legde een *neder* af en kwam deze ook na, hij wordt tot de rechtvaardige gerekend:

"Ja'akov legde de volgende (neder) gelofte af: 'Als Elohim met mij is en mij beschermt op de reis die ik nu onderneem, als Hij mij voedsel geeft om te eten en kleding om mij te bedekken, en als ik ongedeerd naar mijn ouderlijk huis terugkeer, dan zal Hashem mijn Elohim zijn. En deze steen, die ik als heilige steen opricht, zal het huis van Elohim zijn; en van alles wat U mij schenkt, zal ik U tienden geven.'" (Bereshit/ Genesis 28:20-22)

De *neder* voor het nazireërschap is een erg bekende belofte die ten dienste van Hashem afgelegd werd:

"HaShem sprak tot Moshe: Zeg tegen de b'nee Jisraeel: Wanneer een man of een vrouw iets bijzonders wil verrichten en aan Hashem de (neder) gelofte van nazireërschap doet, dan moet hij zich onthouden van wijn en andere drank. Hij mag geen azijn uit wijn of uit andere drank drinken. Hij mag ook geen sap van druiven drinken en geen verse of gedroogde druiven eten. Heel de periode van zijn nazireërschap mag hij niets eten van wat van de wijnstok komt, zelfs de pit of het vel niet. Zo lang zijn gelofte duurt, mag geen scheermes zijn hoofd aanraken. Tot de tijd die hij zich aan HaShem gewijd heeft voorbij is, is hij heilig en moet hij zijn hoofdhaar laten groeien. " (Bemidbar/Numeri 6:1-5)

Channa legde een *neder* af in de tempel, als zij een kind zou baren schonk zij deze aan HaShem:

"Bitter bedroefd bad zij onder een stroom van tranen tot HaShem en legde deze (neder) gelofte af: 'Hashem Tzevaot, als U omziet naar de ellende van uw dienstmaagd en aan mij denkt; als U naar uw dienares omziet en haar een zoon schenkt, dan zal ik hem voor zijn hele leven aan Hashem afstaan: geen scheermes zal over zijn hoofd gaan.'" (Shemoël alef/1 Samuël 1:10-11)

Yeshua leert ons dat een *neder* gericht moet zijn op HaShem. Zijn onderwijs aangaande het afleggen van een belofte is als een tweesnijdend zwaard. Het zwaard snijdt weg wat niet van waarde is en concentreert zich op de bedoeling van den *neder*.

"Ook hebben jullie gehoord dat tegen de eersten werd gezegd: 'Lieg niet in uw eed, maar vervul uw eed voor Mar Jah'. Maar ik zeg jullie: zweer niet eindeloos; niet bij de hemel, want dat is de troon van Eloha, niet bij de aarde, want [dat] is zijn voetbank, en ook niet bij Jérishlem, want [dat] is de stad van de grote koning. Zweer ook niet bij je hoofd, want je kan niet één haar wit of zwart maken. Laat je ja-woord 'ja' zijn en je nee-woord, 'nee'. Wat daar ook bij komt, is van het kwaad.'" (Mattay/Mattheüs 5:33-37 -Aramees)

Wat wij aan Elohim beloven behoren wij te doen. Als wij ja zeggen kunnen wij deze ja niet meer terugdraaien. Woorden hebben kracht en moeten gewogen worden, hoeveel beloften hebben wij aan hem gedaan en hoeveel beloften zijn er niet nagekomen? Is ons ja een rechtvaardig ja? De Talmoed onderwijst ons hierover en reikt ons een ander deel van de puzzel aan.

Enkel een RECHTVAARDIG ja of nee is na te komen tegenover HaShem: "Een rechtvaardig ja is een ja; een rechtvaardig nee is nee. (Talmoed Bavli, Bava Batra 49b)"

Een onrechtvaardig ja of nee brengt een oordeel over ons. Wij moeten met ons onrechtvaardige ja of nee onze dwaasheid erkennen en al onze woorden teniet laten doen (kol Nidré). Het boek Kohelet benadrukt dat een neder geen vergissing moet zijn maar direct nagekomen moet worden:

"Als je voor Elohim staat, wees dan niet te vlug met je tong en spreek niet overhaast. Want Elohim is in de hemel en jij bent op aarde. Wees daarom zuinig met je woorden. Want te veel werk leidt tot gedroom en te veel praten tot gebazel. Heb je Elohim een (neder) belofte gedaan, voer haar dan uit zonder uitstel. Hij houdt niet van dwazen. Wat je beloofd hebt moet je doen. Je kunt beter niets beloven dan een gedane (neder) belofte niet nakomen. Zorg ervoor dat je door je mond geen schuld op je laadt, om dan tegen de Kohén te zeggen dat het een vergissing was. Waarom zou je Elohim kwaad maken en Hem het werk van je handen teniet laten doen? Dromen en ijdele woorden zijn er genoeg. Heb liever ontzag voor Elohim. (Kohelet / Prediker 5:1-6)

Onze woorden moeten op Elohim gericht zijn. Onze onrechtvaardigheid maakt het echter erg moeilijk om enkel rechtvaardige beloften te doen. Shimon Keefa stimuleert ons om volgens het woord van Elohim te spreken namelijk – RECHTVAARDIGE woorden.

"Laat iedereen die spreekt volgens het woord van Eloha spreken, en iedereen die dient, naar de kracht die Eloha hem heeft gegeven, zodat in alles wat jullie doen, aan Eloha glorie gegeven mag worden, door Yeshua' Meshicha aan hem zij de glorie en de eer, voor altijd en eeuwig, amen!" (Keefa alef/1 Petrus 4:11 – Aramees)

2. De נָדַר neder (geloften) van Mashiach

"Hun zonden zullen op jou zijn als een ijzeren juk. Zij zullen je geest verstikken. Hun zonden zal je tong aan je gehemelte vastkleven. Aanvaard je dit? Indien niet dan zal ik deze verordening van je afnemen. De Mashiach antwoordde: Adon Olam, hoe lang zal dit duren? Elohim antwoordt: Efraïjim (Joseef), Mijn ware Mashiach, vanaf de zes dagen der schepping heb jij deze verordening op je genomen. Op dit moment is jouw pijn Mijn pijn. De Mashiach antwoordt: Adon Olam, ik aanvaard dit met blijdschap in mijn ziel en vreugde in mijn hart, opdat niemand uit het huis van Jisraeel verloren zou gaan. Niet alleen voor de levenden maar ook voor de doden. Het is genoeg dat de knecht als de Meester is." (Misdrash Peskita Rabba 36)

Het doel van de Mashiach is d.m.v verschillende profetieën uit de Tanach vast gelegd. De Mashiach zal door zichzelf te vernederen verlossing brengen voor zijn volk. Dit juk heeft hij vanaf het begin op zich genomen en op aarde heeft hij alles volbracht! Dit maakt Yeshua de enige ware Mashiach. Er zijn vele Messiassen geweest maar er is geen enkele Mashiach die het woord zo vervuld heeft als Yeshua. Rabbi Ja'akov (de broer van Yeshua) maakt ons duidelijk dat degene die in zijn woorden niet zondigt (met andere woorden zijn נָדַר (neder) nakomt) een volmaakt man is. Deze persoon is in staat zich volledig onder het gezag van Elohim te stellen. "Want allen zondigen (we) in veel. Iemand die in woord niet zondigt, is een volmaakt man die ook zijn hele lichaam kan onderwerpen." (Ja'aqoeb/Jacobus 3:2 – Aramees). De Mashiach moet een volledig Rechtvaardig (Tzadik) persoon zijn, wil hij zijn taak kunnen vervullen. Enkel een Tzadik heeft het recht om tot de troon van Elohim te naderen. In Tehillim 24 lezen we wie het recht heeft om de heilige berg van HaShem te bestijgen:

"Hij die schone handen heeft, een een bar levav (puur hart) ; die zijn nefesh (ziel) niet uitstrekt naar shahv (onreinheid), nog l'mirmah (bedrieglijk) zweert." (Tehillim/Psalmen 24:4)

Degene die niet bedrieglijk zweert! Houdt in degene die zich aan zijn woord (neder) houdt. Je bent betrouwbaar voor Elohim als jij doet wat je zegt – hoe vaak breken wij onze

geloften niet? Mashiach Yeshua heeft zich aan zijn eed gehouden en is om deze reden als enige als volledig Rechtvaardige verklaard. De Hebreeën brief verklaard het volgende:

"Daarom mijn heilige broeders, die zijn geroepen met een roeping die van de hemel is, kijk naar deze zending en hogepriester van onze belijdenis, Yeshua Meshicha die trouw is aan degene die hem heeft aangesteld, zoals dat Mushe in zijn huis was. Want de glorie van deze Ene, is veel groter dan die van Mushe, zoals de eer van de bouwer van het huis, groter is dan zijn gebouw. Want elk huis is door iemand gebouwd, maar hij die alles heeft gebouwd is Eloha. " (Ebraye/Hebreeën 3:1-4- Aramees)

Yeshua is trouw aan degene die hem heeft aangesteld, met andere woorden Hashem zelf. Hoewel de Mashiach wordt verbonden aan Moshe is de glorie (kavod) van Mashiach veel groter als die van Moshe. Yeshua Mashiach is de ultieme manifestatie van Hashem. De Ramban verklaard in zijn commentaar op Jesjahoe/Jesaja 52:13-53 het volgende:

*" En wijsheid zal samengaan met deze verheerlijking van Mashiach, en zijn verbondenheid aan Elohim: Want nog Avraham , die de glorieuze en vreesachtige Naam zijn vriend noemt, en met wie hij evenzo een nieuw verbond maakte: noch Moshe, die dichterbij de goddelijkheid was dan welk mens dan ook; nog de dienende engelen, die rondom hem staan aan zijn rechter en linker hand. De Mashiach nadert het meest nabij de kennis van de Almachtige; over hem staat er geschreven dat hij " kwam bij de Oude van Dagen, en hij werd vlak voor Hem gebracht."*4*

Wie de Mashiach heeft ontmoet zal de ultieme manifestatie van Hashem ervaren. Het is Yeshua die niets van de Torah verbroken heeft en zijn beloften aan Elohim heeft ingewilligd zonder van de weg af te wijken. Alle prominente personen in de schrift hebben ergens in hun wandel een misstap gemaakt. Zij waren niet zonder haken en ogen. Denk aan Avraham, Moshe, Melech David zij maakte alle ergens in hun wandel met Hashem een misstap. Nochtans zijn zij door Hashem uitgekozen om de weg voor te bereiden en de b'nee Jisraeel te leiden zodat zij haMashiach konden ontvangen. Maar toen Yeshua haMashiach zichzelf openbaarde werd hij niet door iedereen herkend. Volgens Ha'ari - Sha'ar Hagilgolim zal de belichaming van de Mashiach niet door iedereen erkent worden:

"De Mashiach verbergt zichzelf en enkel een paar zullen hem herkennen. De Mashiach zal verborgen zijn in lichaam en geest..... Later zal hij volledig geopenbaard worden en allen zullen hem erkennen en rondom hem verzameld worden." (Ha'ari - Sha'ar Hagilgolim, hst 13)

Toen Yeshua zichzelf openbaarde werdt hij door vele ontkent en betwist. Men zag niet dat Mashiach verborgen was in lichaam en geest, in andere woorden een mens was. Zijn identiteit was echter volledig de identiteit van Elohim, Hij was een Man zonder zonde en menselijke misstappen. In Jochanan 5:19-47 getuigt Yeshua over zichzelf, hij openbaart zijn ware identiteit maar weinig mensen herkenden Zijn identiteit als die van Machiach. Hoe meer Yeshua van zijn ware identiteit toonde hoe meer mensen hem volgde of verlieten. Het beeld de afhakers van de Mashiach was vertroebeld door menselijke beredenering (Jochanan 6:60-66). Zelfs zijn eigen Familie geloofde niet in het Messiasschap van Yeshua: *" Want zelfs zijn broers hadden niet in Yeshua geloofd. (Jochanan/Johannes 7:5)"* Na de vervulling van de **neder** van Yeshua geloofden zijn broers dat Yeshua de Mashiach was' ze erkenden zijn vervulling van de Schrift.

Mifalot haShilichim (Handelingen) benoemd in hst 1:14 duidelijk dat de Moeder van Yeshua en zijn broers 'na de hemelvaart van Yeshua (Hand 1:10)' ééndrachtig in gebed waren. Zij kende wellicht de quote van een discipel van Rabbi Jitschak Loeria: "*Mashiach zal naar de hemel opstijgen net zoals Moshe opsteeg naar het hemelgewelf. En daarna zal hij terugkeren om volledig geopenbaard te worden, en voor iedereen zichtbaar.*"*5

Straks erkend iedereen zijn identiteit! Rabbi Shaoel (Paulus) beschrijft in de brief aan de Filipenzen een erg belangrijk element van haMashiach. Hij legde alles af (G-ddelijke identiteit), kwam als een dienaar zijn *neder* na. Na zijn dood (weinig mensen erkenden hem) wordt hij verhoogd en bij zijn TERUGKOMST zal iedereen hem zien en erkennen wie Yeshua is:

"Terwijl hij in de gelijkenis van Eloha was, beschouwde hij dit niet als roof; de gelijke te zijn van Eloha. Toch heeft hij zichzelf ontmoedigd en nam de gelijkenis aan van een bediende. Hij werd in gelijkenis en in gedrag een mens bevonden. En hij heeft zich vernederd en was gehoorzaam tot zelfs de dood aan de Paal. Daarom heeft Eloha hem ook zeer verheven, en heeft hem de naam gegeven die meer is dan alle namen; zodat in de naam van Yeshua, iedere knie zich in de hemel en op aarde en onder de aarde zal buigen. En elke tong zal belijden dat Yeshua Meshicha Mar Jah is, tot glorie van Eloha, zijn Vader." (Filifisaye/Filipenzen 2:6-11 – Aramees)

Wij moeten ons focussen op de volledige openbaring van Yeshua. Er zijn misschien bepaalde elementen van de Mashiach die wij niet erkennen of die voor ons niet zichtbaar zijn. Geloven is niet hetgeen wat je met je ogen ziet, maar hetgeen waar je op vertrouwd (emoenah) zonder te zien! Straks zal Mashiach Yeshua zich openbaren aan het gehele universum en iedereen (alles) zal erkennen wie hij is! **Maar erkennen wij heden wie hij is?** Yeshua is zijn eerste *neder* (belofte) nagekomen en hij zal zijn tweede *neder* (belofte) voorzeker nakomen "*Deze Yeshua is van u opgestegen naar de hemel. Hij zal komen zoals u hebt gezien dat hij opsteeg naar de hemel.* (Mifalot haShilichim/Handelingen 1:11)."*Er is geen mens die zich volledig aan zijn nedarim (beloften) heeft gehouden zonder daarbij een misstap te begaan. Yeshua beliep vlekkeloos de weg en heeft ons opgedragen om hem daarin te volgen!* "*Als u voortgaat in mijn woord zult u echt mijn leerlingen zijn; dan zult u de waarheid kennen en de waarheid zal u vrijmaken.* (Jochanan/Johannes 8:31-32)" Pas als wij de woorden van Yeshua voortzetten zullen wij talmidim (leerlingen) van Yeshua zijn. Zijn woorden hebben KRACHT en zijn woorden zijn verboden aan de waarheid. De waarheid leeft voort vanuit *de daad* van gehoorzaamheid ! Laat je Je- **Ja** – woord een ja zijn en je **Nee** – woord een nee, leef niet omslachtig maar vervul je *neder* aan Hashem.

"En er was een grote vreugde onder hen, en zij zegenden, verheerlijkten en verhoogden omdat de Naam van de Ben Adam (Zoon des Mensen) aan hen geopenbaard was. En hij zat op de troon van Zijn glorie, en de volheid van het oordeel werd gegeven aan de Ben Adam (Zoon des Mensen). En hij maakte dat de zondaars en alle die de wereld op een dwaalspoor brachten uitgewist werden en verwijderd werden van het oppervlak van de aarde." (Sefer Chanoch/Het boek Henoch hst 69:26-27)

"Want het is niet de Vader die iemand oordeelt, maar hij heeft het gehele oordeel aan haBen (de Zoon) gegeven. Zodat iedereen haBen (de Zoon) zou eren, zoals men de Vader eert. Wie haBen (de Zoon) niet eert, eert de Vader niet, die hem heeft gestuurd. De waarheid: ik zeg u dat wie mijn woord hoort, en in hem die mij heeft gestuurd gelooft, eeuwig leven heeft en niet voor het gerecht zal komen, maar van de dood naar het leven zal gaan." (Jochanan/Johannes 5:22-24)

שַׁבַּת שְׁלוֹם – Shabbat Shalom,
Rabbi Daniel Prins